

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 15 juni 2007 (15.06)
(OR. en)**

10874/07

LIMITE

**NIS 155
COEST 209
MED 25**

NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.: 15 juni 2007
aan: de Raad

Betreft: Versterking van het Europees nabuurschapsbeleid
– Voortgangsverslag van het voorzitterschap

---

1. In overeenstemming met de conclusies van de Raad over het Europees nabuurschapsbeleid (ENB) van 11 december 2006 (doc. 16355/06) heeft het voorzitterschap een verslag aan de Raad opgesteld over de vorderingen die zijn gemaakt bij de versterking van het ENB.
3. De Raad wordt verzocht dit voortgangsverslag van het voorzitterschap ter bekrachtiging voor te leggen aan de Europese Raad op 21 en 22 juni 2007.

Raad Algemene Zaken en Buitenlandse Betrekkingen (RAZEB)**18/19 juni 2007****VERSTERKING VAN HET EUROPEES NABUURSCHAPSBELEID
VOORTGANGSVERSLAG VAN HET VOORZITTERSCHAP**

Overeenkomstig het mandaat van de Raad van 11 december 2006 wordt in dit verslag de balans opgemaakt van de politieke consensus en de vorderingen die in de afgelopen maanden op dit gebied tot stand zijn gebracht, en wordt gewezen op verdere praktische maatregelen die nodig zijn om het ENB met succes te intensiveren.

1. Strategische doelstellingen en principes

Het Europees nabuurschapsbeleid (ENB) blijft een hoofdprioriteit van het buitenlands beleid van de EU. Er bestaat een duidelijke geopolitieke noodzaak om stabiliteit, de rechtsstaat en de mensenrechten, beter bestuur en economische modernisering in onze omgeving te bevorderen. Dit is van essentieel belang willen wij onze strategische doelstellingen verwezenlijken, de uitdagingen waarmee wij worden geconfronteerd aangaan en in sterke mate profijt trekken van nauwere politieke en economische banden.

In de eerste twee jaren van de uitvoering zijn met het ENB reeds belangrijke resultaten geboekt, met name door partners te helpen een gedetailleerde hervormingsagenda op te stellen en door meer en effectievere EU-bijstand te verlenen. Gezien de omvang van de uitdagingen die in het verschiet liggen, moeten wij de grote moderniserende kracht van Europa echter nog efficiënter aanwenden. Politieke instabiliteit en zwak bestuur in onze omgeving zouden gevolgen kunnen hebben voor de EU. Tegelijkertijd zijn ook risico's in verband met Europa's energiezekerheid, milieubedreigingen en aanzwellende stromen van illegale migratie, om er maar enkele te noemen, steeds meer van grotere invloed op onze veiligheid en welvaart. De EU moet samen met haar ENB-partners deze vraagstukken resoluter aanpakken en een hechte ring van bevriende landen aan haar grenzen tot stand brengen.

Het ENB biedt onze partners reeds een bevoorrecht hervormingspartnerschap. Nu is het de tijd om dit aanbod nog aantrekkelijker, effectiever en geloofwaardiger te maken. Het is in ons wederzijds belang dat wij onze partners helpen vooruitgang op hun weg naar modernisering te boeken en een ruimte van stabiliteit en gedeelde waarden voorbij de grenzen van de EU tot stand te brengen. Het versterkte ENB komt derhalve neer op een beleid van veiligheid en welvaart voor de burgers van Europa.

Ten eerste zijn de lidstaten het erover eens dat het ENB een kernprioriteit is in het externe optreden van de EU en dat de politieke en praktische toezeggingen van de Unie ten aanzien van haar partners derhalve moeten worden versterkt. Ten tweede is er een consensus dat het geïntensiverde nabuurschapsbeleid één integrerend en samenhangend beleidskader is. Het aanbod van geïntensiverde betrekkingen en het verbeterde ENB-instrumentarium gelden voor alle partnerlanden, terwijl een algeheel evenwicht tussen het oosten en het zuiden wordt gehandhaafd. Deze onverminderde samenhang is ten voordele van alle EU-lidstaten.

Het ENB-beleidskader moet echter voldoende flexibel blijven om afzonderlijke partners in staat te stellen zich te differentiëren volgens hun vermogens, behoeften en prestaties. Het is duidelijk dat de ambities van onze bilaterale betrekkingen en het niveau van EU-steun afhankelijk zullen blijven van de verwezenlijkingen van onze partners en van de mate waarin zij daadwerkelijk en zichtbaar vorderingen maken op het pad van de hervormingen, met name in het kader van hun ENB-actieplannen, die cruciale hulpmiddelen blijven. In dat licht moet de EU-steun nog meer worden toegesneden op de behoeften van de partners en hun prioriteiten zoals die zijn uiteengezet in de actieplannen.

Een derde essentieel beginsel van het ENB, namelijk dat het ENB los staat van het EU-uitbreidingsproces en het daarmee samenhangende beleid, zal worden gehandhaafd. Deelname aan het ENB is op zichzelf van essentieel belang om nationale hervormingsprocessen te versterken in het belang van de burgers van onze partnerlanden, ongeacht of toetreding tot de EU in het verschiet ligt. Onverminderd de relevante bepalingen van het EU-Verdrag, staat het ENB los van het lidmaatschap van de EU; in het ENB wordt in geen enkel opzicht vooruitgelopen op toekomstige ontwikkelingen in de betrekkingen van de partnerlanden met de EU.

2. Tot dusver gemaakte vorderingen

De laatste zes maanden is de EU er reeds in geslaagd een aantal belangrijke en politiek zichtbare maatregelen uit te voeren, waarbij de door de Commissie in haar mededeling van december gepresenteerde voorstellen een goede en degelijke basis vormden. Er hebben verschillende onderhandelingsronden over een uitgebreide overeenkomst met Oekraïne plaatsgevonden. Deze overeenkomst moet worden beschouwd als een hoofdproject voor het versterkte ENB. Sommige aspecten ervan kunnen dienen als model voor andere partners en vormen een signaal van de geloofwaardigheid en duurzaamheid van het engagement van de EU, aangezien uit het aanknopen van gesprekken blijkt dat de uitvoering van prioriteiten uit het actieplan voordelen oplevert. Voorts is er een aanvang gemaakt met de werkzaamheden om vorm te geven aan een "geavanceerde positie" voor Marokko. Gedetailleerde ENB-actieplannen met Libanon en Egypte, alsook met Armenië, Azerbeidzjan en Georgië, worden thans uitgevoerd en vormen belangrijke bouwstenen van de nationale hervormingsagenda's van deze partners. Om dezelfde reden heeft de Commissie een officieuze nota over Belarus opgesteld, die als nuttige basis zou moeten dienen zodra democratische veranderingen in het land werkzaamheden in de richting van een volwaardige deelname aan het ENB mogelijk maken. Tevens worden samenwerkings- en TAIEX-activiteiten met ENB-landen versterkt door het operationele bereik ervan te verruimen. Op die manier wordt bijgedragen tot de ontwikkeling van moderne overheidsapparaten die relevante delen van het EU-acquis kunnen uitvoeren. In het algemeen moet het hervormingsproces op gezette tijden worden gemonitord en geëvalueerd en moeten de partners worden aangemoedigd hun eigen interne monitoringssystemen te versterken.

Op het als kritisch aangemerkte energiegebied zijn wij eveneens begonnen de betrekkingen met onze partners te verdiepen, onder meer via het actieplan voor energie dat tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in maart is overeengekomen. Een in april in Berlijn gehouden ministeriële conferentie bracht de partners samen rond de agenda voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Er zijn vorderingen gemaakt met de uitvoering van de memoranda van overeenstemming inzake energie met Oekraïne en Azerbeidzjan, en aan Algerije is een strategisch energie-partnerschap aangeboden.

De besprekingen over de volledige uitbreiding van de Zuidoost-Europese Energiegemeenschap met Oekraïne en Moldavië, die thans de status van waarnemer hebben, zijn voortgezet. Deze partners moeten vorderingen maken om die doelstelling te verwezenlijken; een en ander zal worden beoordeeld door een EU-missie. Op infrastructuurgebied heeft de Raad van 7 juni het voornemen om de trans-Europese vervoersnetwerken uit te breiden met onze buurlanden in het zuiden en het oosten verwelkomt als een maatregel van aanzienlijk economisch en infrastructureel belang. In datzelfde kader is de nieuwe geïntegreerde aanpak van het maritieme beleid van de Unie van bijzonder belang voor onze partners in het Middellandse-Zeegebied en het gebied van de Zwarte Zee.

Met het oog op een beter migratiebeheer en een betere aanpak van de illegale immigratie heeft de Commissie een mededeling ingediend over de toepassing van de algehele aanpak van migratie op de grensregio's ten oosten en zuidoosten van de Europese Unie, die voorstellen bevat voor een intensievere dialoog en meer samenwerking op dit cruciale gebied. De eerste resultaten inzake de uitvoering van de alomvattende aanpak ten aanzien van Afrika en het Middellandse-Zeegebied zijn bemoedigend voor de toepassing ervan op onze oostelijke en zuidoostelijke buurlanden op basis van deze voorstellen. De EU zal met name de coördinatie met de partners bij de bestrijding van illegale migratie verbeteren en haar inspanningen op het gebied van capaciteitsopbouw opvoeren. Als concreet blijk van de openheid van de Unie ten aanzien van haar buurlanden heeft de EU, in overeenstemming met haar gemeenschappelijke beleidslijn op het gebied van visumfacilitering, overeenkomsten inzake de versoepeling van de visumplicht/overnameovereenkomsten gesloten met Oekraïne en Moldavië, die nu spoedig moeten worden uitgevoerd. Tevens zullen wij ons beraden op visumfacilitering voor bepaalde groepen mensen uit onze oostelijke partnerlanden, in het bijzonder voor deelname aan ENB-gerelateerde evenementen, op basis van maatregelen die gelijkwaardig zijn aan die welke sinds 2003 gelden voor groepen burgers uit de Euromed-landen. Al deze maatregelen maken deel uit van een groter proces met de ENB-landen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, dat ook het terrorismebestrijdingsbeleid met onze zuidelijke partners omvat.

Teneinde wet- en regelgevingshervormingen en de institutionele opbouw verder te bevorderen en te ondersteunen, heeft de EU de weg geëffend voor de openstelling van communautaire agentschappen en programma's voor ENB-landen, volgens een gefaseerde aanpak. Doelgerichte deelname aan deze organen en programma's zal als een katalysator werken voor hervormingen en leiden tot meer convergentie met het EU-beleid en de EU-wetgeving. De Raad heeft op 5 maart zijn steun voor deze aanpak uitgesproken. De Commissie zal nu op basis van richtsnoeren van de Raad onderhandelen over de relevante aanvullende protocollen. Na de goedkeuring door de Raad zal de Commissie per geval werk maken van contacten over de deelname van partners aan communautaire agentschappen, teneinde dienaangaande internationale overeenkomsten tot stand te brengen. Israël, Marokko en Oekraïne zullen waarschijnlijk de eerste partnerlanden zijn die van deze maatregelen profijt trekken.

De afgelopen zes maanden heeft een aantal gebeurtenissen bijgedragen tot verdere vorderingen met de in 2005 op de top van Barcelona aangegane verbintenissen. De conferentie van ministers van Hoger Onderwijs en Onderzoek die op 18 juni te Caïro met onze mediterrane partners zal worden gehouden, alsmede het eerste Euromed-jeugdparlement in mei-juni in Berlijn, zijn belangrijke mijlpalen op dit gebied. Voorts is er in maart een conferentie over werkgelegenheid en sociale dialoog in de Euromed-regio gehouden met het oog op de versterking van de civielesamenlevingsdimensie, terwijl werkgroepen inzake migratie, terrorismebestrijding en energie tevens de samenwerking op cruciale beleidsgebieden hebben verdiept.

Om de hervormingen van onze partners op het gebied van democratisering en institutionele opbouw nog meer aan te moedigen, moet de parlementaire dimensie van het ENB eveneens worden versterkt. Daartoe heeft het voorzitterschap met leden van het EP verkennende gesprekken gevoerd over de mogelijke bijdrage van het Europees Parlement, bijvoorbeeld meer aandacht voor interparlementaire delegaties inzake ENB-aangelegenheden en "parlementaire jumelage" met het oog op de overdracht van democratische knowhow.

De beslissing om de landen van de Zuidelijke Kaukasus uit te nodigen zich per geval aan te sluiten bij verklaringen, demarches en standpunten van de EU over GBVB-aangelegenheden, wordt aangemerkt als een onmiddellijke politieke verbetering. Voor de mediterrane partners van de EU moet naar een soortgelijke mogelijkheid worden gestreefd.

Het is van cruciaal belang, zowel voor de impact als voor de zichtbaarheid van ons beleid, dat deze positieve dynamiek behouden blijft en dat de maatregelen waarmee de afgelopen zes maanden een aanvang is gemaakt, verder worden gespecificeerd en uitgevoerd.

3. Versterking van het ENB voor de toekomst.

In het licht van de bovengenoemde beginselen en de vorderingen tot op heden, zal de EU voortbouwen op wat tot dusver is verwezenlijkt en de volgende hoofdpunten van het versterkte Europese nabuurschapsbeleid bevorderen:

Een versterkt nabuurschapsbeleid is er in de eerste plaats op gericht de partners betere stimulansen te geven op hun weg naar hervormingen, hetgeen de erkenning inhoudt van de inspanningen die van hen worden vereist. Een betere toegang tot onze interne markt is, gezien de gevolgen ervan voor het intern Europees beleid, een dergelijke belangrijke stimulans en moet daarom centraal staan in het geïntensiveerde ENB. Dit zou niet alleen leiden tot een toename van het handelsverkeer, maar tevens het bedrijfsklimaat in de partnerlanden verbeteren en bijgevolg werken als een belangrijke katalysator voor algemene hervormingen, die op hun beurt bijdragen tot politieke stabiliteit. Een verdiepte economische integratie is derhalve in het eigen belang van de Unie.

Om die reden wordt een betere markttoegang voor onze partners thans bestudeerd. Daarbij moet de aandacht met name uitgaan naar comparatieve voordelen voor onze partners en moet derhalve, waar nodig, worden voorzien in asymmetrische elementen in hun voordeel. In ruil moeten de partners hun economische systemen blijven openstellen en relevante delen van het EU-acquis selectief overnemen. Deze convergentie van de regelgeving, waaraan in voorkomend geval in de ENB-actieplannen voorrang kan worden verleend, zal hun wetgevingskaders versterken en hun handelsmogelijkheden met de EU verbeteren.

Het centrale platform voor deze toegenomen economische integratie is de aanneming van diepgaande bilaterale vrijhandelsovereenkomsten. De opening van onderhandelingen over zulke overeenkomsten zal worden voorafgegaan door de toetreding van de partnerlanden tot de WTO. De uitgebreide overeenkomst met Oekraïne, die een diepgaande en ruime vrijhandelsovereenkomst omvat, kan in dit opzicht als model dienen, hoewel verdere overeenkomsten uiteraard zullen afhangen van de ambities en de ontwikkelingssituatie van elk afzonderlijk land. Hieruit blijkt de resultaatgerichte en gedifferentieerde aard van het versterkte ENB. Aangezien Moldavië volgens een recente haalbaarheidsstudie nog niet in staat is een vrijhandelszone met de EU in te stellen, moeten de werkzaamheden om het land autonome handelspreferenties te verlenen, worden afgerond. Tevens zullen de haalbaarheidsstudies over vrijhandelsovereenkomsten met Armenië en Georgië spoedig ter bespreking aan de lidstaten worden voorgelegd. De lopende onderhandelingen over de handel in diensten, het recht van vestiging, landbouwproducten, verwerkte landbouwproducten en visserijproducten met onze mediterrane ENB-partners zullen met voortvarendheid worden voortgezet. Tot slot zal een diepgaande en ruime intraregionale vrijhandel tussen ENB-landen, waarvoor onze zuidelijke partners reeds inspanningen leveren, krachtiger worden aangemoedigd als een belangrijk hulpmiddel voor de onderlinge integratie en stabilisatie van deze landen.

Het op de best mogelijke manier aanwenden van het financiële gewicht van de Unie is een tweede hoofdpunt van het versterkte ENB. De toename van financiële middelen voor de partners in het kader van het nieuwe Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument (ENPI) is reeds een blijk van het toegenomen engagement van de EU. Om de hervormingen nog sterker aan te moedigen, heeft de Commissie een omvangrijke faciliteit voor goed bestuur ingesteld, met objectieve en transparante toewijzingscriteria. Voorts zijn er vorderingen gemaakt met de instelling van een Investeringsfonds voor het nabuurschapsbeleid. Dit fonds, dat volledig verenigbaar moet zijn met bestaande financiële instrumenten, met name de FEMIP, is bedoeld om het effect van de budgettaire hefbomen van de EU te vergroten en de middelen van belangrijke donoren te helpen samenbrengen.

Naast de verbetering van onze hervormingsstimulansen door middel van een sterk verdiepte economische integratie en een effectievere financiële aansporing, zal het ENB ten derde ook meer aandacht besteden aan transsectorale thema's, en aldus zorgen voor een multilaterale aanvulling op de belangrijkste bilaterale sporen met afzonderlijke landen. Deze thematische dimensie zal in grote mate voortbouwen op en een nieuwe dynamiek geven aan de bestaande samenwerking op een reeks van gebieden, gaande van goed bestuur en de rechtsstaat tot justitie en veiligheidsaangelegenheden, en van economische samenwerking tot vervoer, energie en milieukwesties. Geïntensiveerde regionale samenwerking voor grens- en migratiebeheer, alsmede voor energievraagstukken, is van bijzonder belang en derhalve zal de uitbreiding van de vervoers- en energienetwerken van de EU naar de buurlanden worden voortgezet. Het geïntensiveerde gebruik van TAIEX en samenwerkingsinstrumenten, bijvoorbeeld door het instellen van een netwerk van samenwerkingsprojecten tussen de partners en de openstelling van communautaire agentschappen en programma's voor de ENB-landen, zal met name bijdragen tot deze thematische dimensie en tot de economische integratie, en de partners helpen lering te trekken uit beste praktijken en deskundigheid effectiever helpen delen. Tot slot is deze verdiepte sectorale samenwerking niet alleen belangrijk op zich, maar tevens een belangrijke element voor de opbouw van wederzijds politiek vertrouwen.

Een versterkt ENB zal over het algemeen een stimulans zijn voor sterkere politieke samenwerking met en tussen ENB-partners. Met name zal dit ENB een duidelijker bijdrage leveren tot de oplossing van conflicten in onze omgeving door het creëren van een gunstig klimaat voor het aangaan van een dialoog en door een actievere rol bij regionale of multilaterale inspanningen om conflicten op te lossen, waarover per geval zal worden beslist. De lopende grensbeheeroperaties van de EU, namelijk de EU BAM's in Oekraïne/Moldavië en Rafah, het grensondersteuningsteam van de SVEU in Georgië en de Politiemissie van de EU voor de Palestijnse gebieden (EUPOL COPPS), zullen in dit opzicht een belangrijke rol blijven spelen.

Tot slot kan een versterkt ENB niet naar behoren functioneren zonder een grotere betrokkenheid van de burgers van de EU en de partnerlanden. Eigen verantwoordelijkheid voor de regeringen is cruciaal, maar is op zich niet genoeg om beter bestuur met succes te ondersteunen. Derhalve is een versterking van de aspecten die met de civiele samenleving te maken hebben, van doorslaggevend belang voor het algehele welzijn van het ENB. Dit zal de vorm aannemen van een geïntensiveerde dialoog met de civiele samenleving in de partnerlanden, onder meer over interculturele en interreligieuze kwesties, betere voorlichting over ENB-aangelegenheden door de instellingen van de EU en de lidstaten, ook ter plaatse, met name door een versterkte EU-ondersteuning van de civiele samenlevingsdimensie.

Dit laatste houdt een versterkte capaciteitsopbouw in door middel van EU-hulpprogramma's en versterkte onderwijs- en opleidingsactiviteiten met ENB-partners, met name door in het Erasmus Mundus-kader vanaf 2007/2008 meer beurzen voor studenten uit ENB-landen beschikbaar te stellen. In de mediterrane regio heeft het proces van Barcelona reeds bijgedragen tot een betere samenwerking met en tussen actoren van de civiele samenleving. Tot slot moet de EU het legaal reizen voor burgers uit onze partnerlanden verder vergemakkelijken door, in overeenstemming met de vereisten van de gemeenschappelijke aanpak inzake visumfacilitering van 2005, voort te bouwen op maatregelen die in de afgelopen maanden zijn genomen. De mobiliteitsproblematiek aanpakken is belangrijk om de doeltreffendheid van het ENB te verhogen.

4. De toekomst

Er is overeenstemming dat de EU het ENB in aanzienlijke mate moet verdiepen teneinde de ontwikkelingen en hervormingen in de naburige regio te ondersteunen en de betrekkingen met onze partners te verdiepen. Wij moeten met name ons gedeeld politiek engagement omzetten in aantrekkelijkere en concretere stimulansen voor onze partners, met name op het gebied van democratie, goed bestuur en de rechtsstaat, en op economisch en financieel gebied. Concreet gestalte geven aan deze positieve voorwaarden en uitvoering geven aan het bovengenoemde scala van maatregelen is derhalve essentieel, met name in het licht van de mogelijk hoge kosten op lange termijn wanneer wij onze burens niet ondersteunen.

Op deze basis zullen de EU, en met name de komende voorzitterschappen en de Europese Commissie, hiervan werk maken in de bevoegde organen. De Commissie wordt verzocht voorstellen ter zake en de daartoe vereiste onderhandelingsrichtsnoeren te gepasten tijde in te dienen. In het algemeen moet de samenhang tussen het optreden van de lidstaten en dat van de EG in onze regio worden verbeterd via een betere coördinatie en de uitwisseling van informatie in de hoofdkwartieren en ter plaatse.

Tegelijkertijd is het duidelijk dat het ENB een op partnerschap gebaseerd aanbod is. Het is geen abstract concept, noch een verplicht kader, maar een beleid ter aanmoediging en ondersteuning. Onze partnerlanden moeten derhalve onverminderd blijf geven van hun politieke vastberadenheid en vorderingen boeken met hun hervormingsagenda's die zij zich volledig eigen moeten maken. Wij moeten deze eigen plaatselijke inbreng in de partnerlanden versterken en ervoor zorgen dat de partnerlanden het versterkte Europees nabuurschapsbeleid werkelijk steunen. Dit is de sleutel tot het welslagen van het ENB. De Europese Unie moet derhalve haar dialoog met de partners intensiveren teneinde de bijzonderheden van het versterkte ENB te bespreken en de lokale dynamiek voor hervormingen te ondersteunen. Ervaringen met het proces van Barcelona moeten in dit opzicht volledig worden benut, en het proces van Barcelona en het versterkte nabuurschapsbeleid moeten elkaar blijven aanvullen.

Het ENB blijft een cruciaal instrument van het buitenlands beleid van de EU. De onderdelen ervan aanscherpen is van essentieel belang om het volledig potentieel van dit instrument te realiseren. Alleen een open en geëngageerde EU kan bijdragen tot de verwezenlijking van open samenlevingen in haar omgeving die de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten volledig eerbiedigen. De voortzetting van dit politieke engagement is van vitaal belang om de verwachtingen van onze partners en van de EU-burgers in te lossen.

5. Het initiatief "Synergie voor het Zwarte-Zeegebied"

Het Zwarte-Zeegebied is een buurregio die voor de EU van groot strategisch belang is. Ontwikkelingen in dat gebied hebben rechtstreekse gevolgen voor de Unie. Na de toetreding van twee kuststaten van de Zwarte Zee, namelijk Bulgarije en Roemenië, is het belang van de EU bij een verdere stabilisering en meer welvaart in het Zwarte-Zeegebied nog toegenomen. Derhalve is het moment gekomen om een versterkt, samenhangend een aanvullend EU-engagement voor het Zwarte-Zeegebied aan te gaan, met name in het kader van een versterkt ENB. Een sterker EU-engagement in de regio is des te relevanter omdat alle staten in het Zwarte-Zeegebied uitdrukkelijk hebben blijf gegeven van belangstelling voor meer samenwerking met de Unie. Voorts wordt hiermee een natuurlijk verband met de EU-strategie voor Centraal-Azië gelegd.

Het initiatief "Synergie voor het Zwarte-Zeegebied" moet de samenwerking tussen de landen van de regio versterken en de betrekkingen van de EU met deze regio op alle niveaus versterken. Het zal worden toegespitst op praktische, resultaatgerichte samenwerking in sectoren van grensoverschrijdend belang, waar een verbeterde samenwerking synergieën kan creëren en de efficiëntie van onze middelen kan verhogen. Essentiële sectoren van deze regionale aanpak zijn onder meer energie, het milieu, vervoer, telecommunicatie, wetenschap en technologie, vrijheid, recht en veiligheid, alsmede democratie, bevordering van de mensenrechten, eerbiediging van het internationaal recht en samenwerking met de civiele samenleving. Een verbeterde regionale samenwerking zal niet alleen economische voordelen genereren, maar kan ook bijdragen tot de opbouw van politiek vertrouwen in de regio. Dit kan op zijn beurt leiden tot een geleidelijke afname van spanningen en tot een beter klimaat voor de oplossing van de zogenoemde bevroren conflicten. Bij de ontwikkeling van deze versterkte samenwerking in en met het Zwarte-Zeegebied kan de EU voortbouwen op de ervaringen die zijn opgedaan in de context van het proces van Barcelona en tevens lering trekken uit de Noordelijke dimensie en andere regionale samenwerkingsprocessen zoals de Raad van Oostzeestaten.

Om doeltreffend te zijn mag een versterkte samenwerking tussen de EU en het Zwarte-Zeegebied niemand uitsluiten en moeten alle landen van de regio, te weten de kuststaten Bulgarije, Roemenië, Georgië, Oekraïne, Rusland en Turkije, alsmede de oostelijke ENB-partners Armenië, Azerbeidzjan en de Republiek Moldavië, hierbij worden betrokken. Daartoe moet de EU openstaan voor samenwerking met alle regionale organisaties en initiatieven om door middel van concrete projecten tastbare resultaten te boeken. Eén potentiële partner is de Organisatie voor Economische Samenwerking in het Zwarte-Zeegebied, een inclusief en geïnstitutionaliseerd forum in het gebied. Tegelijkertijd zal flexibele geometrie een belangrijk uitgangspunt zijn, aangezien vooruitgang in regionale samenwerking niet steeds de deelname vereist van alle staten van het Zwarte-Zeegebied of, omgekeerd, juist baat kan hebben bij nauwe samenwerking met initiatieven in buurregio's zoals de Donauregio. De uitvoering van concrete maatregelen zal tevens de deelname van internationale financiële instellingen vereisen.

Met het oog op versterking van de regionale samenwerking in de verschillende sectoren hebben het voorzitterschap en de Commissie in haar mededeling Synergie voor het Zwarte-Zeegebied van 11 april 2007 een aantal maatregelen op korte en middellange termijn voorgesteld. In de Commissiemededeling van 16 mei 2007 over de toepassing van de algehele aanpak van migratie op de grensregio's ten oosten en zuidoosten van de Europese Unie wordt aanbevolen te onderzoeken of een regionaal samenwerkingsforum voor migratie kan worden opgezet, waarin alle relevante actoren van de EU en de regio bijeen worden gebracht. Tijdens de komende voorzitterschappen moeten deze elementen verder worden geconcretiseerd en uitgevoerd in nauwe samenwerking met de Commissie, partnerlanden en regionale organisaties en initiatieven. Zoals wordt aanbevolen in de Raadsconclusies van 14 mei 2007 moet in de eerste helft van 2008 een evaluatie worden verricht van de vorderingen bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van het Initiatief "Synergie voor het Zwarte-Zeegebied", aan de hand waarvan de Raad verder kan beraadslagen over zijn betrokkenheid bij de regio als geheel.
